



EUROPESE  
REKENKAMER

NL

2018

# Een bijdrage aan de vereenvoudiging van het EU-onderzoeksprogramma na Horizon 2020

## Briefingdocument

Maart 2018



## INHOUD

	Paragraaf
Samenvatting	I-IV
Het programma Horizon 2020 van de EU voor onderzoek en innovatie	1-3
Dilemma's die inherent zijn aan vereenvoudiging	4-10
Stabiliteit en verandering	4
Verantwoordingsplicht en eigen verantwoordelijkheid	5
Rechtszekerheid en discretionaire bevoegdheid	6-7
Belang van de begunstigden en belang van de EU	8
Regionale spreiding en uitmuntendheid (excellence)	9
De dilemma's in perspectief	10
Horizon 2020: een complex systeem	11-22
Het ontwerp van Horizon 2020	11-16
Modelsubsidieovereenkomst	13-14
Werkprogramma	15
Portaal voor deelnemers	16
Beheer van Horizon 2020	17-19
De Commissie	17
De unieke rol van het gemeenschappelijk ondersteuningscentrum (Common Support Centre, CSC)	18-19
Besluitvormingsproces	20-22
Financieringsmodel	23-30
Overgang van KP6 naar KP7 naar Horizon 2020	23
Projectfinanciering met vaste bedragen	24-26
Acceptatie van de boekhoudpraktijken van begunstigden	27-28
Ontwikkeling van het foutenpercentage	29-30

Deelname en uitmuntendheid	31-37
Aanvraagpercentage, succespercentage en deelnamepercentage	31-35
Geografische verschillen	32-34
Verschillen tussen groepen begunstigden	35
Verbredingsmaatregelen en het excellentiekeurmerk (seal of excellence)	36-37
Een bijdrage aan de vereenvoudiging voor onderzoek na Horizon 2020	38-42
Waar kunnen wij vereenvoudiging vaststellen?	38-41
Voorstellen voor vereenvoudiging na Horizon 2020	42

Bijlage I – Het werk van de ERK met betrekking tot de EU-kaderprogramma's voor onderzoek en innovatie

Bijlage II – Lijst van workshops en conferenties die de ERK heeft bijgewoond

Bijlage III – Overzicht van de significante vereenvoudigingen die sinds KP5 zijn doorgevoerd

Bijlage IV – Basiswetgeving en richtsnoeren met betrekking tot kaderprogramma's

## SAMENVATTING

I. Het Europees Parlement (EP) en de Raad hebben de Europese Rekenkamer (ERK) om input gevraagd voor de voorbereidende wetgevingsbesprekingen over de opvolger van Horizon 2020 (“KP9”). Dit briefingdocument vormt het antwoord op deze verzoeken en is gericht op vereenvoudiging van de kaderprogramma’s voor onderzoek van de Europese Unie (EU). Uit onze analyse blijkt dat vereenvoudiging ingewikkeld is en er komt een aantal voorstellen uit naar voren waarmee de lopende discussie over KP9 gericht kan worden gevoerd.

II. Wij beschrijven een aantal dilemma’s<sup>1</sup> die invloed hebben gehad op de inspanningen van de Commissie om de uitvoering van de EU-programma's voor onderzoek en innovatie te vereenvoudigen. Wij maakten gebruik van informatie van de Commissie<sup>2</sup> en begunstigden<sup>3</sup>, en van onze ervaringen tijdens onze controlewerkzaamheden<sup>4</sup> (zie de **bijlagen I en II**) om het verband aan te geven tussen deze dilemma’s en het ontwerp van het regelgevingskader, het financieringsmodel en de deelnameregeling.

III. Wij zouden de aandacht willen vestigen op de volgende voorstellen die overwogen moeten worden om zo de lopende discussie over KP9 gericht te kunnen voeren: 1) een redelijk tijdsverloop tussen de vaststelling en de uitvoering van wetgevingshandelingen; 2) het gebruik van vaste bedragen en prijzen; 3) gebruikmaking van richtsnoeren als niet-

---

<sup>1</sup> Wij definiëren dilemma’s als concurrerende prioriteiten waartussen de Commissie en de begrotingsautoriteit het juiste evenwicht dienen te vinden.

<sup>2</sup> Zo bevat de website van de Europese Commissie (EC) “FP Programme Evaluation Monitoring Documents” een niet-uitputtende verzameling waardevolle gegevens. Op de website zijn meer dan 400 evaluatiedocumenten te vinden.  
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/index.cfm?pg=archive>.

<sup>3</sup> Bijvoorbeeld: European University Association (EUA), European Association of Research and Technology Organisations (EARTO), League of European Research Universities (LERU), Informal Group of RTD Liaison Offices (IGLO), IDEA-league (strategische alliantie van vijf vooraanstaande Europese technische universiteiten), European Association of Research Managers and Administrators (EARMA), Helmholtz Association of German Research Centres e.V., Business Europe, CLEPA European Association of Automotive Suppliers, enz.

<sup>4</sup> <https://www.eca.europa.eu>.

bindende regels; 4) het accepteren van boekhoudpraktijken van begunstigen; en 5) het via een éénloketsysteem in andere programma's erkennen van goede projectvoorstellen die in het kader van Horizon 2020 werden ingediend.

IV. Dit briefingdocument is geen controleverslag. Wij verrichten een doelmatigheidscontrole inzake “de vereenvoudiging van Horizon 2020”, waarbij het speciaal verslag volgens de planning eind 2018 zal worden gepubliceerd. Dit komende verslag zal een controlebeoordeling bevatten van de doeltreffendheid van de vereenvoudigingsmaatregelen van de Commissie om de discussie over de uitvoering van KP9 te voeden, die eind 2018 van start zal gaan.

### **HET PROGRAMMA HORIZON 2020 VAN DE EU VOOR ONDERZOEK EN INNOVATIE**

1. Horizon 2020 is een EU-programma voor onderzoek en innovatie waarvoor bijna 80 miljard euro aan financiering beschikbaar is gesteld voor een periode van zeven jaar (2014-2020). Het is een van de grootste publieke financieringsprogramma's voor onderzoek en ontwikkeling ter wereld en is goed voor zo'n 8 % van de EU-begroting<sup>5</sup>. De deelnemers kunnen als volgt worden ingedeeld: universiteiten, onderzoeksinstituten, kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), grote ondernemingen en openbare organen. Tot nu toe zijn er meer dan 130 000 aanvragen ingediend en is voor bijna 20 000 projecten financiering ontvangen<sup>6</sup>.

2. Horizon 2020 is ingewikkeld vanwege het geheel aan verordeningen, regels, richtsnoeren, procedures en processen die gelden voor de uitvoering (inclusief controle en audit) en de vele financieringsinstrumenten<sup>7</sup>. Onnodige complexiteit brengt de volgende risico's met zich: onregelmatigheid (indien de regels ingewikkeld of onduidelijk zijn, is de

---

<sup>5</sup> <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>.

<sup>6</sup> Door de Commissie verstrekte cijfers.

<sup>7</sup> Europees Parlement (EP), Verslag over de beoordeling van de tenuitvoerlegging van Horizon 2020 met het oog op de tussentijdse beoordeling en het voorstel voor het negende kaderprogramma: het EU-financieringslandschap minder complex maken. (RR\1127422EN.docx).

kans groot dat ze niet worden nageleefd), ondoelmatigheid (er kan te veel worden uitgegeven voor de administratie of aan de gefinancierde projecten) en ondoeltreffendheid (prestatiedoelen zouden mogelijk niet worden behaald).

3. Voor Horizon 2020 riep de Raad (2011) op tot “een nieuw evenwicht tussen vertrouwen en toezicht” en het EP (2010) tot een aanpak die “in sterkere mate gebaseerd zou moeten zijn op vertrouwen en risicotolerantie ten aanzien van deelnemers”<sup>8</sup>. Er zijn veel initiatieven genomen om met name het EU-programma voor onderzoek en innovatie te vereenvoudigen (zie ***bijlage III***). Hoewel vereenvoudiging gewenst is, is een zekere mate van complexiteit noodzakelijk om te verzekeren dat de beleidsdoelstellingen kunnen worden verwezenlijkt en de EU-middelen naar behoren kunnen worden toegewezen.

### **DILEMMA'S DIE INHERENT ZIJN AAN VEREENVOUDIGING**<sup>9</sup>

#### ***Stabiliteit en verandering***

4. Stabiliteit houdt in dat dezelfde regels gelden voor opeenvolgende programma's voor onderzoek en innovatie, terwijl verandering bijkomende inspanningen van deelnemers vereist om zich aan te passen aan de nieuwe regels. Verandering biedt ruimte voor verbeteringen, maar kan er ook toe leiden dat deelnemers zich moeten aanpassen aan verschillende regelingen die gelden voor de verschillende onderzoeksprogramma's (aangezien veel Horizon 2020-subsidies nog een aantal jaren zullen doorlopen nadat KP9 is ingegaan)<sup>10 11</sup> (zie ***tekstvak 1***).

---

<sup>8</sup> Verordening (EU) nr. 1291/2013 tot vaststelling van Horizon 2020 (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 109).

<sup>9</sup> Wij hebben vijf dilemma's geanalyseerd maar er zijn er meer, zoals nationale en EU-belangen, kleine en grote industrie, publieke en private O&O-uitgaven en staatssteunaangelegenheden (Lamy-verslag, blz. 17 en 18).

<sup>10</sup> OESO 2010, "Strategy and policies for better regulation", Verenigd Koninkrijk, blz. 38.

<sup>11</sup> Europese Commissie, COM(2010) 187 van 29 april 2010, blz. 12.

### **Tekstvak 1 – Begunstigden stellen stabiliteit op prijs**<sup>12</sup>

De League of European Research Universities (LERU) vertegenwoordigt 23 universiteiten. In juni 2010 publiceerde de LERU een adviesdocument: "Towards an effective 8th framework programme for research". Dit document vormde deels een antwoord op de mededeling van de Commissie " Vereenvoudigen van de tenuitvoerlegging van de kaderprogramma's voor onderzoek". In het document (paragraaf 27) wordt gesteld dat optimalisering zeer wenselijk is voor de ergste gevallen maar dat stabiliteit van de regels op zich een vorm van vereenvoudiging is waaraan de voorkeur wordt gegeven boven een verandering waarbij de regels slechts enigszins vereenvoudigd worden. Verder staat er dat er niet te veel opeenvolgende veranderingen moeten worden doorgevoerd.

### ***Verantwoordingsplicht en eigen verantwoordelijkheid***

5. Een verantwoordingsplicht houdt in dat de bewijslast met betrekking tot het gebruik van de EU-middelen bij de begunstigde wordt gelegd. Eigen verantwoordelijkheid betekent vertrouwen op zelfbeheer en zelfregulering door de begunstigten. Het zou gemakkelijker zijn om onderzoekssubsidies toe te kennen zonder de begunstigten te vragen verantwoording af te leggen over de ontvangen overheidsmiddelen. Maar verantwoordingsplicht is essentieel voor het vertrouwen van het publiek. Als er echter naar wordt gestreefd dat verantwoording wordt afgelegd, kan dit leiden tot een al te grote behoedzaamheid bij de inspanningen om complexe onderzoeksverordeningen te vereenvoudigen en kan dit een beletsel vormen voor onderzoekswerkzaamheden (zie **tekstvak 2**).

---

<sup>12</sup> Adviesdocument van LERU "Towards an effective 8th framework programme for research" nr. 2, mei 2010, blz. 10, paragraaf 27.

**Tekstvak 2 – Onderzoekers willen een evenwicht tussen behoorlijke verantwoording en redelijke administratieve lasten**

In het kader van de verantwoordingsplicht is het zo dat, naast de noodzaak om een goed financieel beheer van uitgaven aan te tonen met het oog op monitoring en evaluatie, de Commissie informatie en gegevens vereist over de economische en maatschappelijke impact van de EU-financiering voor onderzoek en innovatie. Het doel bij het volgende kaderprogramma is het aanpassen van de verslagleggings- en monitoringvereisten, waarbij het aantal KPI's indien mogelijk wordt beperkt, wordt voortgebouwd op bestaande indicatoren en de nadruk wordt gelegd op impactindicatoren<sup>13</sup>.

***Rechtszekerheid en discretionaire bevoegdheid***

6. Rechtszekerheid is belangrijk, omdat de begunstigden het financieel risico dragen van een verkeerde interpretatie van bepalingen. Rechtszekerheid betekent dat slechts één interpretatie van een bepaalde regel mag gelden, dat “elke handeling van de instellingen die rechtsgevolgen teweeg brengt, duidelijk en nauwkeurig is en de belanghebbende op zodanige manier ter kennis wordt gebracht, dat hij met zekerheid het tijdstip kan kennen van waaraf de handeling bestaat en rechtsgevolgen heeft (...)”<sup>14</sup>.

7. Discretionaire bevoegdheid impliceert dat de bevoegde autoriteiten een regel op uiteenlopende redelijke wijzen kunnen interpreteren. Verschillende actoren die in verschillende stadia tijdens de levenscyclus van een project interveniëren (projectmedewerkers en controleurs van de Commissie, nationale instanties<sup>15</sup> en controleurs van de ERK) kunnen hun eigen visie hebben en de vereisten op verschillende

---

<sup>13</sup> Workshop van belanghebbenden over ideeën voor de verdere vereenvoudiging bij de uitvoering van de kaderprogramma's voor onderzoek en innovatie, Brussel, 20 oktober 2017, blz. 12.

<sup>14</sup> Zie zaak T-115/94 Opel Austria, rechtsoverweging 124, waarin wordt verwezen naar: arresten Hof van 9 juli 1981, zaak 169/80, Gondrand Frères, Jurispr. 1981, blz. 1931, r.o. 17; 22 februari 1984, zaak 70/83, Kloppenburg, Jurispr. 1984, blz. 1075, r.o. 11, en 15 december 1987, zaak 325/85, Ierland/Commissie, Jurispr. 1987, blz. 5041, r.o. 18, en arrest Gerecht van 7 februari 1991, gevoegde zaken T-18/89 en T-24/89, Tagaras, Jurispr. 1991, blz. II-53, r.o. 40.

<sup>15</sup> Bijvoorbeeld nationale ministeries, nationale financiers, hoge controle-instanties (HCI's) en particuliere accountantskantoren.



wijzen interpreteren, waardoor het risico ontstaat dat de begunstigden worden blootgesteld aan onzekere financiële gevolgen (zie **tekstvak 3**). Bovendien moeten richtsnoeren en voorbeelden die worden gebruikt om de discretionaire bevoegdheid te illustreren, niet zo worden geïnterpreteerd dat de discretionaire bevoegdheid wordt beperkt.

**Tekstvak 3 – Begunstigden vrezen dat zij te maken kunnen krijgen met rechtsonzekerheid<sup>16</sup>**

Wij hebben workshops gehouden met juridische deskundigen, controleurs en eindbegunstigden over de controle-ervaringen met betrekking tot EU-programma's voor onderzoek en innovatie. De belangrijkste punten van zorg die de begunstigden naar voren brachten, zijn de volgende:

- als richtsnoeren te ruim zijn geformuleerd, kan het gebruik van voorbeelden door de Commissie door sommige controleurs worden gezien als de enige aanvaardbare praktijk;
- bij het beoordelen of aan de regels is voldaan, moeten controleurs op verschillende niveaus van de controleketen de context en het doel van dezelfde regels interpreteren, waarbij de beschikbaarheid van informatie van invloed kan zijn;
- als de begunstigden gebruikmaken van vereenvoudigde kostenopties zoals vaste bedragen en vaste percentages, verwachten zij dat de controleurs ook hun aanpak bijstellen;
- de Europese Commissie heeft bepaalde artikelen van de modelsubsidieovereenkomsten (MGA's) voor Horizon 2020 gewijzigd en met terugwerkende kracht op oudere projecten toegepast<sup>17</sup>;

<sup>16</sup> ERK-workshop, Brussel, 9 februari 2015 en 11 maart 2016.

<sup>17</sup> Voorbeelden zijn te vinden op:  
[http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/mga/h2020-mga-art-updatehistory\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/mga/h2020-mga-art-updatehistory_en.pdf).

- in verschillende verordeningen (met betrekking tot Horizon 2020 en het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)) worden niet altijd dezelfde definities en beginselen gehanteerd.

### ***Belang van de begunstigden en belang van de EU***

8. Begunstigden hebben er belang bij dat hun kosten worden vergoed, terwijl de EU is gericht op het fonds in zijn geheel en de doelmatigheid van het toewijzen van middelen aan individuele begunstigden. Voor begunstigden zoals universiteiten kunnen de potentiële negatieve effecten van vereenvoudiging op hun inkomsten leiden tot angst voor en verzet tegen vereenvoudiging, zelfs indien deze effecten positief blijken te zijn (zie **tekstvak 4**).

### **Tekstvak 4 – Begunstigden vrezen een negatieve financiële impact<sup>18</sup>**

Het gebruik van vereenvoudigde kostenopties zoals vaste percentages, eenheidskosten, vaste bedragen en prijzen kan betekenen dat bepaalde begunstigden meer of minder financiering ontvangen dan in de bestaande situatie, hoewel gemiddeld hetzelfde bedrag wordt betaald. Sommige deelnemers hebben verklaard dat zij de voorkeur geven aan het bestaande (ingewikkelde) systeem van vergoeding van werkelijke kosten, omdat zij bang zijn dat hun financiering afneemt, zelfs al brengen vereenvoudigde vormen van kostenrapportage lagere administratieve lasten met zich.

### ***Regionale spreiding en uitmuntendheid (excellence)<sup>19</sup>***

9. Uitmuntendheid houdt in dat de beste onderzoeksprojecten op EU-niveau worden ondersteund, terwijl het doel van regionale spreiding is om verschillen tussen geografische regio's te verkleinen. In de praktijk boeken sommige geografische regio's meer succes met de EU-programma's voor onderzoek en innovatie en slagen zij er beter in hun potentieel

---

<sup>18</sup> Vervolgworkshop over vereenvoudiging, georganiseerd door de Commissie in 2017, blz. 4. [http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/events/2017-10-20/final-report\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/events/2017-10-20/final-report_en.pdf).

<sup>19</sup> EP/EPRS, "EU framework programmes for research and innovation, evolution and key data from FP1 to Horizon 2020 in view of FP9" (september 2017 – PE 608.697), blz. 32.

voor het behalen van topprestaties op het gebied van onderzoek aan te tonen (zie **tekstvak 5**).

**Tekstvak 5 – “Verbreiding” is nog steeds een probleem dat moet worden overwonnen**

Wij hebben geconstateerd dat kennis- en innovatiegemeenschappen (“KIG-partners”) en financiële bijdragen van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) in een beperkt aantal lidstaten zijn geconcentreerd. Het EIT heeft regionale innovatieregelingen opgezet, een mechanisme om zijn activiteiten verder te laten reiken en om innovatie in bepaalde regio's beter te bevorderen, om zijn steun breder te verspreiden<sup>20</sup>.

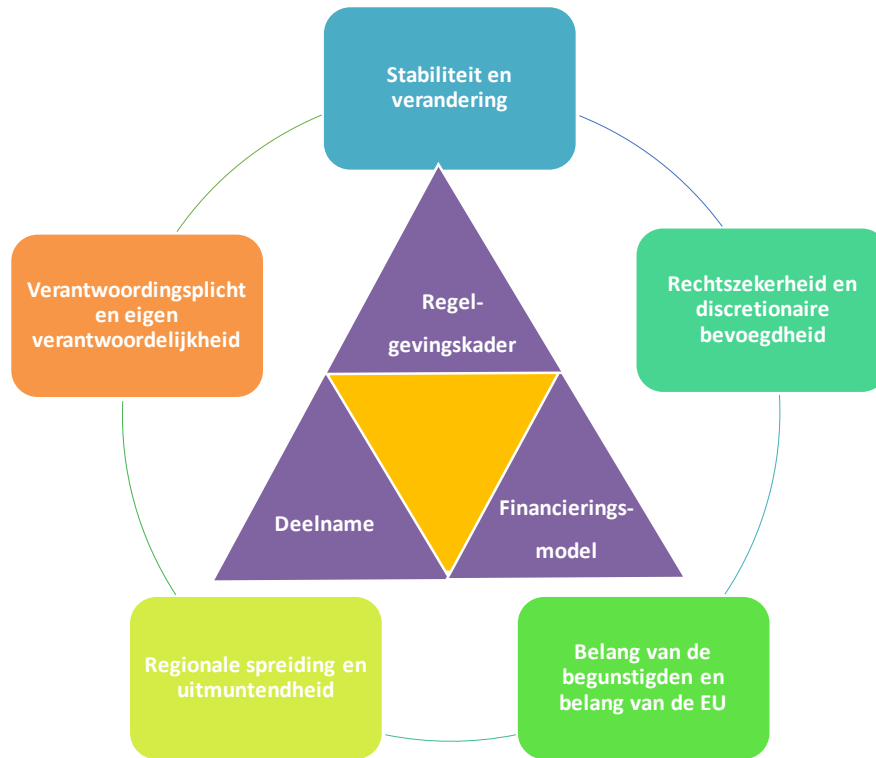
***De dilemma's in perspectief***

10. In **figuur 1** zijn de hierboven gepresenteerde dilemma's samengevat. In de volgende delen proberen wij te analyseren hoe deze dilemma's het ontwerp van het regelgevingskader, het financieringsmodel en de deelnameregeling hebben beïnvloed.

---

<sup>20</sup> ERK, Speciaal verslag nr. 4/2016, de paragrafen 86 en 102.

**Figuur 1 – Dilemma's met invloed op de vereenvoudiging van de EU-onderzoeksprogramma's**



Bron: ERK, op basis van het wetgevingskader voor Horizon 2020.

## **HORIZON 2020: EEN COMPLEX SYSTEEM**

### ***Het ontwerp van Horizon 2020***

11. Wij hebben erop gewezen dat het al te complexe rechtskader bij eerdere kaderprogramma's de doelmatige uitvoering van de programma's kon belemmeren<sup>21</sup>. Voor Horizon 2020 kan de onnodige complexiteit in het ontwerp van de programma's op twee wijzen worden verholpen: op basis van de beginselen van goed bestuur de wettelijke basisregels ("hard law") herformuleren<sup>22</sup> en/of een eenvoudiger interface creëren waarmee

<sup>21</sup> Speciaal verslag nr. 2/2013 van de ERK. Heeft de Commissie gezorgd voor een doelmatige uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek? Zie paragraaf V van de samenvatting en de paragrafen 3, 89 en 103, alsook bijlage II.

<sup>22</sup> Algemene beginselen die verband houden met het recht op behoorlijk bestuur, dat is vastgelegd in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de EU, en met het beginsel van een open, doeltreffend en onafhankelijk Europees ambtenarenapparaat, dat is geformuleerd in

het complexe systeem kan worden afgestemd op de realiteit van de onderzoekers. Beide zijn deugdelijke methoden om het juiste evenwicht te behouden tussen de noodzakelijke bureaucratie en het echte leven de realiteit van onderzoekers. Maar één ding staat vast: niets is ingewikkelder dan vereenvoudiging<sup>23</sup>.

12. De structuur van de basisverordeningen<sup>24 25 26</sup> voor Horizon 2020 bleef grotendeels hetzelfde als bij KP7 (zie ***bijlage IV***); alleen het aantal specifieke programma's werd teruggebracht van vier tot één. De Commissie heeft echter een aantal interfaces ingevoerd waardoor de basisverordeningen gemakkelijker uit te voeren zijn voor begunstigden (zie ***figuur 2***):

- de modelsubsidieovereenkomst (Model Grant Agreement, MGA);
- werkprogramma's (meerjarige in plaats van jaarlijkse werkprogramma's) waarin de doelstellingen van het specifiek programma worden vertaald in gedetailleerde acties;

---

artikel 298 VWEU: bijv. evenredigheid, billijkheid en gelijke behandeling, rechtszekerheid en het nastreven van voortdurende verbetering.

<sup>23</sup> Europese Conventie, eindverslag van werkgroep IX "vereenvoudiging", blz. 1, 29.11.2002

[http://european-convention.europa.eu/NL/doc\\_register/doc\\_register4dd5.html?lang=NL&Content=WGIX](http://european-convention.europa.eu/NL/doc_register/doc_register4dd5.html?lang=NL&Content=WGIX) en de definitieve conclusies en aanbevelingen voor de periode na 2020 van de groep op hoog niveau inzake vereenvoudiging, blz. 1.

<sup>24</sup> Verordening (EU) nr. 1291/2013 van 11 december 2013 tot vaststelling van Horizon 2020 – het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 104)

[http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal\\_basis/fp/h2020-eu-establact\\_nl.pdf](http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal_basis/fp/h2020-eu-establact_nl.pdf).

<sup>25</sup> Verordening (EU) nr. 1291/2013 (PB L 347, blz. 104) ging vergezeld van Besluit 2013/743/EU van de Raad van 3 december 2013 tot vaststelling van het specifieke programma tot uitvoering van "Horizon 2020" – het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020) (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 965)

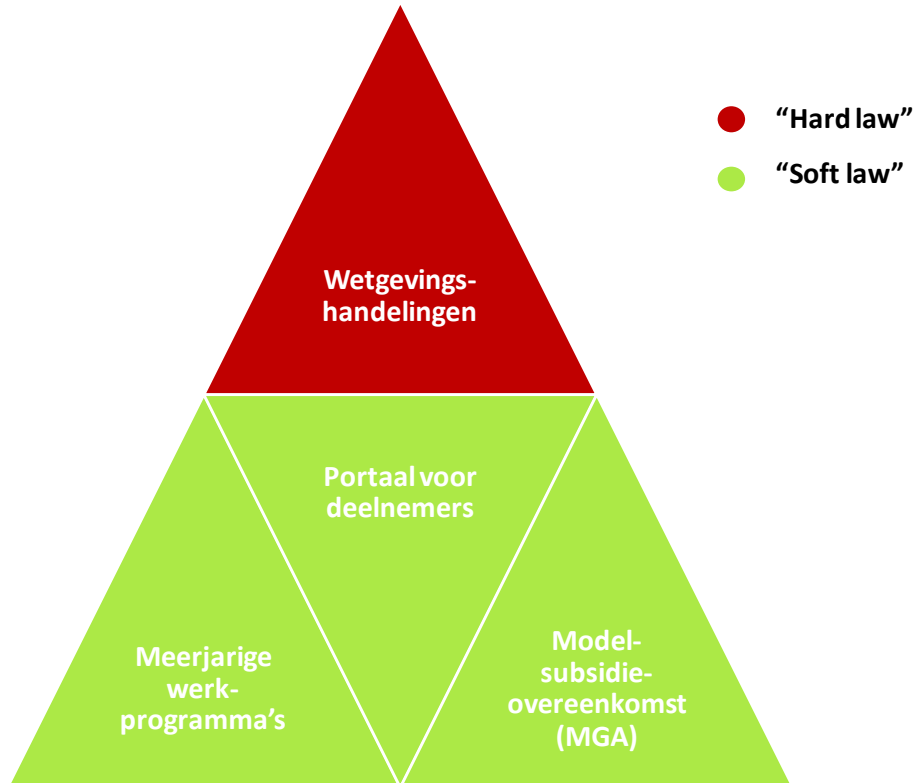
[http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal\\_basis/sp/h2020-sp\\_nl.pdf](http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal_basis/sp/h2020-sp_nl.pdf).

<sup>26</sup> De deelnameregels zijn vastgelegd in "hard law", te weten Verordening (EU) nr. 1290/2013 van 11 december 2013 tot vaststelling van de regels voor de deelname aan acties en de verspreiding van resultaten in het kader van "Horizon 2020 – het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)" (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 81)

[http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal\\_basis/rules\\_participation/h2020-rules-participation\\_nl.pdf](http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal_basis/rules_participation/h2020-rules-participation_nl.pdf).

- een digitaal portaal voor deelnemers<sup>27</sup>.

**Figuur 2 – Interfaces tussen wetgevers, diensten van de Commissie en begunstigden**



Bron: ERK, op basis van het wetgevingskader voor Horizon 2020.

### Modelsubsidieovereenkomst

13. De rechten en plichten van begunstigden worden vastgelegd in de subsidieovereenkomst. De Commissie heeft een modelsubsidieovereenkomst (MGA) en een geannoteerde modelsubsidieovereenkomst ontwikkeld als online gids voor aanvragers. In ons Jaarverslag 2016 hebben wij de lengte van deze richtsnoeren (een document van 750

<sup>27</sup> <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>. Dit portaal (een toegangspunt voor elektronisch beheer van door de EU gefinancierde onderzoeks- en innovatieprojecten) biedt niet alleen op gestructureerde wijze informatie maar vormt ook een digitale interface voor degenen die zijn betrokken bij Horizon 2020.

bladzijden) bekritiseerd<sup>28</sup>. De Commissie merkte op dat dezelfde inhoud in het kader van KP7 verspreid was over meerdere documenten van meer dan 1 000 bladzijden<sup>29</sup>.

14. Het uitvoerig gebruik van voorbeelden in de richtsnoeren is nuttig voor begunstigden bij de toepassing van de regels. Het risico bestaat echter dat de voorbeelden worden gezien als enige mogelijke oplossing voor alle begunstigden en dat de vrijheid van de begunstigden om hun eigen praktijken vast te stellen, daardoor wordt beperkt.

### **Werkprogramma**

15. In werkprogramma's moeten de doelstellingen van de Europese Commissie op hoog niveau worden vertaald in specifieke acties. Volgens ons Jaarverslag 2015<sup>30</sup> strookten de gecontroleerde acties over het algemeen met de doelstellingen op hoog niveau, maar dit kan het gevolg zijn van het feit dat deze doelstellingen nogal ruim zijn omschreven. De werkprogramma's vormen de basis voor de beoordeling van Horizon 2020-aanvragen door de deskundigen en voor hun nadere selectie van projecten in overeenstemming met de doelstellingen<sup>31</sup>.

### **Portaal voor deelnemers**

16. De Commissie biedt een online deelnemersportaal aan als enig platform voor het elektronisch beheer van aanvragen en subsidies. Het doel van dit deelnemersportaal is, aanvragers te helpen om (bijvoorbeeld via de ene helpdesk) gedetailleerde informatie te vinden over alle processen en de delen van het Horizon 2020-rechtskader te begrijpen die

---

<sup>28</sup> ERK, Jaarverslag 2016, hoofdstuk 5, paragraaf 5.18.

<sup>29</sup> ERK, Jaarverslag 2016, hoofdstuk 5, paragraaf 5.18 met het antwoord van de Commissie.

<sup>30</sup> ERK, Jaarverslag 2015, paragrafen 3.36 en 3.37.

<sup>31</sup> Door de ERK in Brussel georganiseerde workshop met eindbegunstigden inzake Europese kaderprogramma's, 9 februari 2015.

van toepassing zijn op hun specifieke situatie, alsmede rechtszekerheid te bieden met betrekking tot hun activiteiten<sup>32</sup>.

### ***Beheer van Horizon 2020***

#### **De Commissie**

17. Horizon 2020 wordt rechtstreeks beheerd door verschillende EU-entiteiten, waaronder acht directoraten-generaal van de Commissie, vier uitvoerende agentschappen (UA's) en zeven gemeenschappelijke ondernemingen (zie ***tabel 1***)<sup>33</sup>. Volgens de Commissie klaagden deelnemers aan EU-kaderprogramma's vóór Horizon 2020 over een inconsistente behandeling van dezelfde kwestie door verschillende directoraten-generaal of andere uitvoeringsorganen<sup>34</sup>.

---

<sup>32</sup> Europese Commissie, tussentijdse evaluatie van Horizon 2020, blz. 27 en 59.

<sup>33</sup> De O&I-familie omvat tegenwoordig acht DG's (AGRI, CNECT, EAC, ENER, GROW, HOME, MOVE en RTD), vier UA's (EACEA, EASME, ERCEA en REA), 1 gedecentraliseerd agentschap (GSA), en zeven GO's (BBI, Clean Sky, ECSEL, FCH, IMI, SESAR en Shift2Rail).

<sup>34</sup> Europese Commissie, verslag van de evaluatie achteraf van KP7, blz. 64.  
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/index.cfm?pg=fp7>.



**Tabel 1 – Er zijn talrijke directoraten-generaal en andere diensten betrokken bij het beheer van Horizon 2020**

	Programmeringsperiode		
	2002–2006	2007–2013	2014–2020
Kaderprogramma voor onderzoek en innovatie			
Aantal verantwoordelijke DG's	5	6	8
Aantal verantwoordelijke commissarissen	4	6	8
Andere entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging	0	2 (ERCEA, REA)	4 (EASME, ERCEA, INEA, REA)
Uitvoerende agentschappen	0	5 GTI's (Artemis, ENIAC, FCH, CS, IMI) + SESAR	7 GO's (BBI, CS, ECSEL, IMI, FCH, S2R, SESSAR)
Art. 187-initiatieven			10 contractuele PPP's
Publiek-publieke initiatieven	1 art. 185	4 art. 185-initiatieven	6 art. 185-initiatieven 10 GPI's
Overige		2 (EIB, EIT)	3 (EIB, EIT, (FET-vlaggenschipinitiatieven)

*Bron:* ERK, op basis van door de Commissie verstrekte gegevens die in februari 2018 zijn geüpdatet.

### **De unieke rol van het gemeenschappelijk ondersteuningscentrum (Common Support Centre, CSC)**

18. Wij<sup>35</sup> en ook begunstigden<sup>36</sup> hebben de oproep gedaan om de regels consistent en uniform toe te passen en de kaderprogramma's samenhangend te beheren<sup>37</sup>. Wij hebben aanbevelingen gedaan om verdere verbeteringen aan te brengen, wat heeft geleid dat de oprichting van het gemeenschappelijk ondersteuningscentrum (Common Support Centre,

<sup>35</sup> ERK, Jaarverslag 2016, paragraaf 5.15.

<sup>36</sup> #Industry4Europa, oktober 2017, blz. 11. LERU, "KISS-Horizon 2020 -Keep it simple and straightforward" (23 oktober 2015). Conclusies van de Raad (Concurrentievermogen) van 11-12 oktober 2010, blz. 2.

<sup>37</sup> ERK, Speciaal verslag nr. 2/2013 "Heeft de Commissie gezorgd voor een doelmatige uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek?", blz. 27, paragraaf 36.

CSC)<sup>38 39</sup>. In de tussentijdse evaluatie van KP7 (2011) kwam dit terug en werd de noodzaak van de oprichting van een Overlegcomité onderzoek (“Research Clearing Committee”) onderstreept voor de aanpak van de rechtsonzekerheid en de uiteenlopende behandeling van identieke kwesties door verschillende EU-entiteiten die onderzoekssubsidies beheerden<sup>40</sup>.

19. Wij hebben geconstateerd dat de Commissie haar controlesystemen heeft verbeterd, met name de afgelopen jaren door de versterking van de ex-postcontrolefunctie met behulp van de gemeenschappelijke auditdienst (GAD), die deel uitmaakt van het CSC<sup>41</sup>. Evenzo heeft de dienst Interne Audit (DIA) van de Commissie enkele goede praktijken vastgesteld van coördinatie met het CSC voor Horizon 2020 (zie **tekstvak 6**). Daarnaast was de oprichting van het CSC erop gericht bepaalde inconsistenties en ondoelmatigheden bij controles achteraf te verhelpen. Aangezien controles achteraf in het kader van KP7 werden uitgevoerd door de diverse controle-eenheden van de verschillende uitvoerende diensten, bestond het risico dat begunstigen te maken kregen met een onsamenhangende aanpak en/of dat dezelfde begunstigde aan meerdere overlappende controles werd onderworpen<sup>42</sup>.

---

<sup>38</sup> Commission Decision C(2013)8751 on the operating rules for the Common Support Centre for Horizon 2020, the Framework Programme for Research and Innovation (2014–2020).

<sup>39</sup> ERK, Jaarverslag 2016, paragraaf 5.15 en bijlage 3.2.

<sup>40</sup> Mededeling van de Commissie betreffende het antwoord op het verslag van de groep deskundigen inzake de tussentijdse evaluatie van het zevende kaderprogramma voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie en op het verslag van de groep deskundigen inzake de tussentijdse evaluatie van de financieringsfaciliteit met risicodeling, COM(2011) 52 definitief, punt 2.5.

<sup>41</sup> ERK, Jaarverslag 2016, bijlage 3.2, blz. 131.

<sup>42</sup> Dienst Interne Audit (2017).

**Tekstvak 6 – De dienst Interne Audit oordeelde positief over de coördinatieactiviteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming brandstofcellen en waterstof en het gemeenschappelijk ondersteuningscentrum**

Bij een controle die in december 2017 werd afgerond, constateerde de DIA dat de Gemeenschappelijke Onderneming brandstofcellen en waterstof adequate processen voor governance, risicobeheer en interne beheersing had ingevoerd, waarmee de coördinatieactiviteiten met het CSC en de toepassing van CSC-instrumenten en -diensten doeltreffend en doelmatig werden ondersteund.

***Besluitvormingsproces***

20. De besluitvorming over de mate van vereenvoudiging is ingewikkeld en vereist niet alleen input van de Commissie, maar ook van de medewetgevers: het EP en de Raad. In het verleden heeft het EP bijvoorbeeld zorgen geuit over het voorgestelde uniforme vergoedingspercentage en het voorgestelde verplichte forfait voor indirecte kosten<sup>43 44</sup>, wat indruist tegen ons advies<sup>45</sup>.

21. Ook stelde de Raad<sup>46</sup> het concept van aanvullende beloning voor onderzoekers (“bonussen”) voor en stelde hij de programmacomités opnieuw in voor de selectie van

---

<sup>43</sup> Europese Commissie, COM(2013) 98 final van 26.2.2013, blz. 27 en 6-7.

<sup>44</sup> Speciaal verslag nr. 1/2004 over het beheer van OTO-werkzaamheden onder contract binnen het vijfde kaderprogramma (KP5) op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1998-2002), vergezeld van de antwoorden van de Commissie, paragraaf IV van de samenvatting. (2004/C99/01).

<sup>45</sup> Advies nr. 6/2012 van de ERK van 19 juli 2012, paragraaf 16.

<sup>46</sup> Europese Commissie, COM(2013) 98 final van 26.2.2013, blz. 7 en 8.

afzonderlijke projecten, waardoor het mogelijk langer duurt voordat subsidies worden toegekend.

22. Bovendien merken wij op dat er te weinig tijdsverloop is tussen de vaststelling van de basisrechtshandelingen van een kaderprogramma en daadwerkelijke start daarvan<sup>47</sup>, ook al werden de voorstellen van de Commissie in het geval van Horizon 2020 twee jaar van tevoren voorgelegd aan de wetgevers. Hierdoor is het moeilijk de programma-uitvoering gedegen voor te bereiden.

## **FINANCIERINGSMODEL**

### ***Overgang van KP6 naar KP7 naar Horizon 2020***

23. In ons advies over Horizon 2020 (2012) merkten wij op dat het nieuwe kostenfinancieringsmodel “drastisch vereenvoudigd” was<sup>48</sup>. Een aanzienlijk deel van Horizon 2020 is echter nog steeds gebaseerd op de vergoeding van gemaakte kosten. Vereenvoudigde kostenopties, zoals forfaitaire financiering en standaardschalen van eenheidskosten, worden binnen Horizon 2020 voor een aanzienlijk deel van de begroting gebruikt, terwijl regelingen op basis van rechten, zoals prijzen en projectfinanciering met vaste bedragen, slechts een klein deel beslaan. In **tabel 2** wordt het gebruik van prijzen geïllustreerd en in **figuur 3** wordt de ontwikkeling van kostenmodellen bij de verschillende kaderprogramma’s weergegeven. In ons Jaarverslag 2016<sup>49</sup> merkten wij op dat op rechten gebaseerde regelingen voor de totale begroting minder foutgevoelig zijn dan de vergoeding van kosten (zoals het geval is voor personeelskosten<sup>50</sup>). Bij uitgaven op basis van rechten ontvangen begunstigde betalingen indien zij aan bepaalde voorwaarden voldoen.

---

<sup>47</sup> Zo was voor de programmeringsperiode 2014-2020 de datum van de vaststelling van het MFK 2 december 2013 en de datum waarop de Commissie haar voorstellen voor de wetgevingshandelingen vaststelde 30 november 2011, en werden de wetgevingshandelingen in december 2013 vastgesteld.

<sup>48</sup> ERK, Advies nr. 6/2012, paragrafen 16-19.

<sup>49</sup> ERK, Jaarverslag 2016, tekstvak 1.4 en paragrafen 1.10 en 1.38.

<sup>50</sup> ERK, Jaarverslag 2016, paragraaf 5.9.

**Tabel 2 – In het kader van de EU-programma's voor onderzoek en innovatie is beperkt gebruik gemaakt van prijzen**

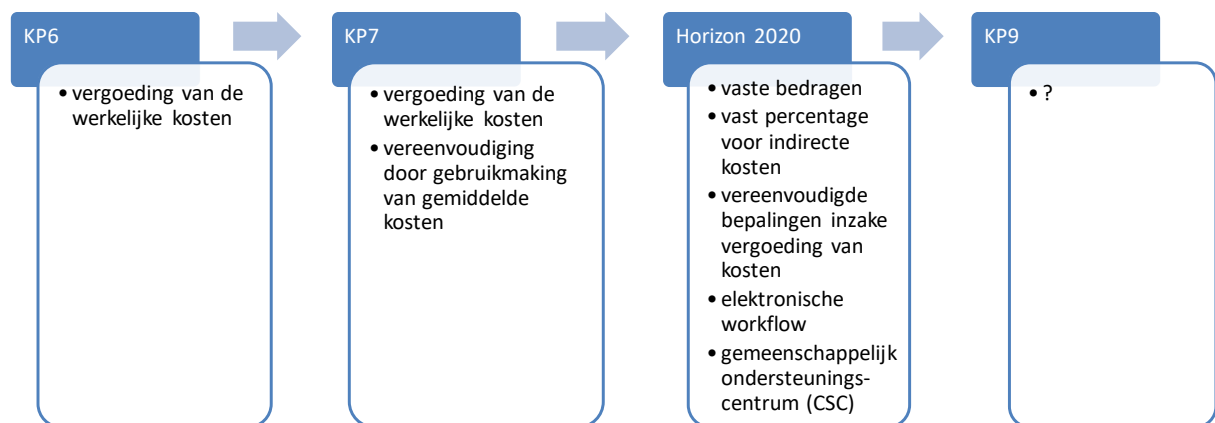
	Programmeringsperiode		
	2000–2006 <sup>(1)</sup>	2007–2013 <sup>(2)</sup>	2014–2020
Prijzen	Geen	minder dan 0,1 %	0,11 % van de totale begroting

<sup>(1)</sup> In het kader van KP6 bestonden er geen prijzen.

<sup>(2)</sup> In het kader van KP7 bestond er een zeer klein aantal erkenningsprijzen (bijv. de Descartes-prijs), aan het einde van KP7 werden een beperkte pilot met betrekking tot aanmoedigingsprijzen binnen het gezondheidsprogramma alsmede de "Woman Innovator Prize" gefinancierd.

Bron: ERK, op basis van door de Commissie verstrekte gegevens die in januari 2018 zijn geüpdatet.

**Figuur 3 – Ontwikkeling van kostenmodellen in het kader van kaderprogramma's**



Bron: ERK.

### **Projectfinanciering met vaste bedragen**

24. Projectfinanciering met vaste bedragen houdt in dat een vast bedrag wordt betaald wanneer de vooraf bepaalde activiteiten en/of output zijn gerealiseerd. Bij projectfinanciering met vaste bedragen bestaan er geen verplichtingen met betrekking tot kostenrapportage en financiële controles achteraf voor begunstigden die EU-financiering ontvangen. Hierdoor zou de vergoeding van kosten mogelijk kunnen worden vereenvoudigd. De Commissie test twee pilotregelingen in het kader van Horizon 2020. Ten eerste kan het vaste bedrag worden toegekend voor een project als geheel, waarbij het bedrag wordt vastgelegd in de oproep tot het indienen van voorstellen. Ten tweede kan het vaste bedrag

worden berekend op basis van een kostenraming die de begunstigde in het projectvoorstel verstrekt. In het kader van deze regelingen ontvangen begunstigden het vaste bedrag indien er voldoende zekerheid bestaat dat zij de activiteiten hebben uitgevoerd zoals beschreven in het projectplan.

25. Op basis van onze controlewerkzaamheden voor de jaarlijkse betrouwbaarheidsverklaring hebben wij het ontwerp van de regeling inzake projectfinanciering met vaste bedragen op het gebied van onderzoek geanalyseerd en zijn wij van oordeel dat de regeling:

- als geschikt financieringsmodel zou kunnen dienen dat vanwege de relatieve eenvoud ervan deelname van met name jonge onderzoekers, kmo's en nieuwkomers aan Horizon 2020 zou kunnen stimuleren;
- wellicht echter moeilijker uitvoerbaar is, omdat deze een mentaliteitsverandering binnen de onderzoeksgemeenschap vereist die al decennialang gewend is te werken met kostenvergoedingsregelingen. Verder wordt de Commissie er ook in opgeroepen haar aanpak van projectselectie, -beoordeling, -monitoring en -evaluatie te veranderen.

26. De Commissie overweegt het gebruik van vereenvoudigde kostenopties, zoals projectfinanciering met vaste bedragen, verder uit te breiden. Tot nu toe was dat lastig vanwege het ontbreken van passende prestatie-informatie en -criteria, aangezien de resultaten en impact van onderzoek van nature moeilijk te voorspellen en evalueren zijn. Zij volgen vaak geen rechte lijn<sup>51</sup> en kunnen lang na het moment waarop de financiering werd versterkt, tot stand komen<sup>52</sup>. Toch is het gebruik van prestatie-informatie en -criteria van belang om de EU-meerwaarde bij gefinancierde onderzoeksprojecten te waarborgen en beleidsdoelstellingen zoals "uitmuntendheid", verspreiding van resultaten, en samenwerking met het bedrijfsleven te verwezenlijken.

---

<sup>51</sup> ERK, Jaarverslag 2015, paragraaf 3.24.

<sup>52</sup> ERK, Jaarverslag 2015, paragraaf 3.31.

**Acceptatie van de boekhoudpraktijken van begunstigden<sup>53</sup>**

27. Begunstigden kunnen hun eigen boekhoudsystemen en -praktijken hebben die zijn vastgesteld in overeenstemming met de nationale wetgeving en de internationale boekhoudnormen (International Accounting Standards, IAS). Dergelijke wetgeving en normen kunnen de begunstigden een zekere discretionaire bevoegdheid laten met betrekking tot kostentoe rekeningsmethoden. Als gevolg daarvan bestaat het risico dat de methoden die begunstigden hanteren om kostenposten te berekenen en in te delen, niet voldoen aan de kostensubsidiabiliteitscriteria die zijn vastgelegd in het Financieel Reglement (FR) van de EU en in de regels voor deelname aan het programma voor onderzoek en innovatie, hoewel deze methoden worden erkend door bijvoorbeeld nationale financiers. Het effect hiervan is dat sommige deelnemers moeten investeren in specifieke boekhoudinstrumenten bij het verantwoorden van bepaalde kostenposten voor Horizon 2020-financiering, terwijl zij dat niet hoeven te doen voor andere, nationale fondsen.

28. Gebruikmaking van de gangbare boekhoudpraktijken van begunstigden voor controledoeleinden resulteert in lagere kosten voor begunstigden. In verband daarmee laten de Horizon 2020-regels tot op zekere hoogte het gebruik van de normale boekhoudpraktijken van begunstigden toe<sup>54</sup>. De Commissie is echter terughoudend als het erom gaat de boekhoudpraktijken van begunstigden volledig te accepteren, omdat dit de toepassing van uniforme regels voor de begunstigden in alle lidstaten zou ondermijnen. Daarnaast worden in het kader van nationale systemen voor controle en audit doorgaans niet de kosten gecontroleerd die worden gemaakt bij EU-projecten onder direct beheer. Dit

---

<sup>53</sup> Europees Parlement, Conferentie van commissievoorzitters, brief van 21.3.2017 over het werkprogramma van de ERK 2018, blz. 4. ITRE stelde voor het gebruik van nationale boekhoudsystemen voor vereenvoudigingsdoeleinden te beoordelen.

<sup>54</sup> Besluit van de Commissie van 24 januari 2011 betreffende drie maatregelen ter vereenvoudiging van de implementatie van Besluit nr. 1982/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 970/2006/Euratom van de Raad en de wijzigingsbesluiten C(2007) 1509 en C(2007) 1625.

vormt een belemmering voor het wederzijdse vertrouwen van de Commissie met betrekking tot nationale controles.

### ***Ontwikkeling van het foutenpercentage***

29. In het hoofdstuk “Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid” van ons Jaarverslag 2016 stelden wij vast dat het foutenpercentage afnam (van 5,6 % in 2014 tot 4,4 % in 2015 en 4,1 % in 2016) (zie ***figuur 4***). Deze afname zegt echter weinig over de overgang van KP7 naar Horizon 2020, omdat:

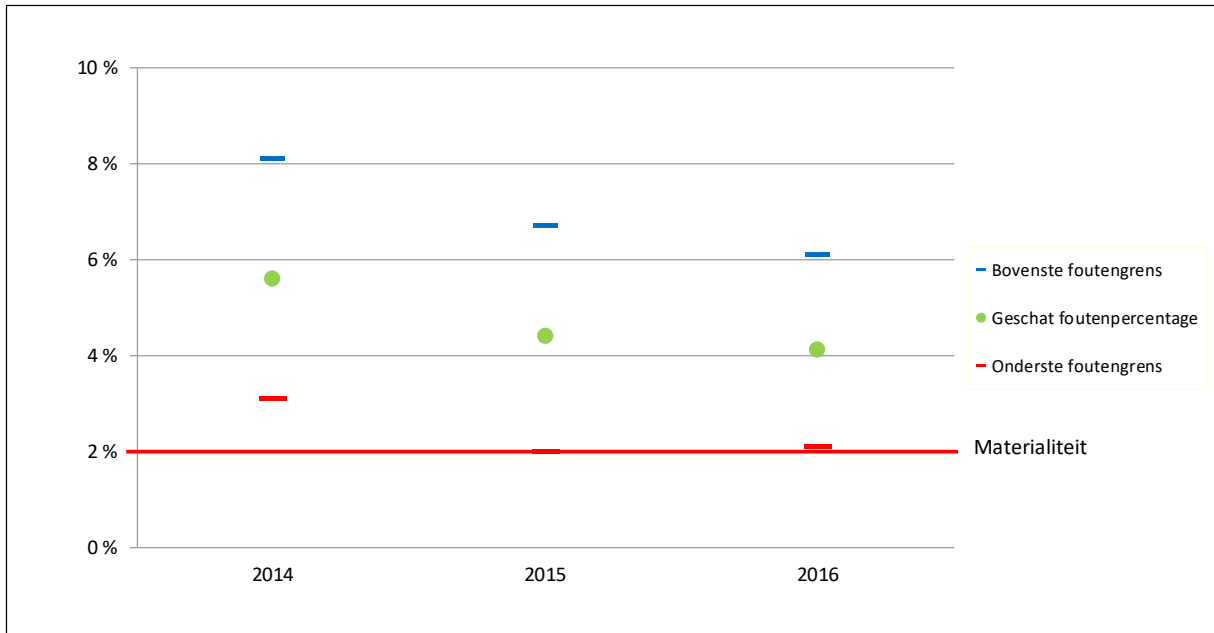
- uitgaven voor onderzoek en innovatie slechts goed zijn voor 59 % van alle uitgaven binnen het hoofdstuk “Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid”<sup>55</sup>;
- van de 92 verrichtingen die we in 2016 op het gebied van onderzoek en innovatie hebben gecontroleerd, er 79 betrekking hadden op KP7 en slechts 13 op Horizon 2020, en in 2015 slechts één Horizon 2020-verrichting was opgenomen in onze steekproef;
- hoewel we onze resultaten met betrekking tot de regelmatigheid jaarlijks presenteren, onderzoeksprogramma’s meerdere jaren kunnen lopen, waarbij begunstigden en de Commissie gedurende de hele periode en bij de saldobetaling aanpassingen kunnen verrichten;
- het foutenpercentage gebaseerd is op die fouten die wij konden kwantificeren. Het kan zo zijn dat wij andere zaken hebben waargenomen, zoals systeemgebreken of niet-naleving van de documentatievereisten, die de regelmatigheid van de door ons onderzochte verrichtingen niet rechtstreeks beïnvloeden. Wij houden rekening met deze waarnemingen in ons oordeel in onze betrouwbaarheidsverklaring (DAS), maar vanwege de aard ervan worden deze niet meegenomen in de berekening van het foutenpercentage.

---

<sup>55</sup> ERK, Jaarverslag 2016, tekstvak 5.1.



**Figuur 4 – Geschat foutenpercentage voor “Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid” (2014–2016)**



Bron: ERK.

30. We hebben vastgesteld dat de meeste fouten in het kader van KP7 het gevolg waren van een onjuiste toepassing van de subsidiabiliteitsregels, wat betekent dat vereenvoudiging een instrument kan zijn om fouten terug te dringen<sup>56</sup>. Hoewel onze informatie over de uitvoering van Horizon 2020 beperkt is<sup>57</sup>, aangezien we een klein aantal verrichtingen hebben getoetst, zijn er aanwijzingen dat het risico op onregelmatigheden in de kostendeclaraties van de begunstigen blijft bestaan, vooral in verband met personeelskosten. In 2016 vertoonden vier van de dertien gecontroleerde Horizon 2020-verrichtingen fouten. Drie daarvan hielden, ondanks de invoering van vereenvoudigde kostenopties en minder strenge eisen met betrekking tot tijdregistratieformulieren, verband met onjuist opgegeven personeelskosten (zie **tabel 3**). Daarnaast merkten wij het risico op dat begunstigen de regels verkeerd

<sup>56</sup> ERK, Jaarverslag 2016, paragraaf 1.10. Zie voor concrete voorbeelden bijlage 5.2 “Overzicht van fouten met een impact van ten minste 20 % voor Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid” (ERK, Jaarverslag 2016).

<sup>57</sup> Wij verwachten dat meer dan de helft van onze steekproef voor onderzoek voor ons jaarverslag over 2018 betrekking zal hebben op Horizon 2020-verrichtingen.

kunnen uitleggen, in het bijzonder begunstigden die deze minder goed kennen, zoals kmo's en begunstigden die voor het eerst deelnemen<sup>58</sup>.

**Tabel 3 – Ervaringen met betrekking tot KP7/Horizon 2020 bij het Jaarverslag 2016**

Uitsplitsing van de steekproef voor onderzoek voor het Jaarverslag 2016						
	KP7		Horizon 2020		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Onderzochte verrichtingen	79	100 %	13	100 %	92	100 %
Waarvan er kwantificeerbare fouten met betrekking tot niet-subsidiabele kosten vertonen	33	41 %	4	30 %	37	40 %
Waarvan te wijten aan niet-subsidiabele personeelskosten	18	23 %	3	23 %	21	23 %

Bron: ERK.

## **DEELNAME EN UITMUNTENDHEID**

### ***Aanvraagpercentage, succespercentage en deelnamepercentage***

31. Met het aanvraagpercentage wordt het aantal ingediende aanvragen per lidstaat of per soort begunstigingengroep gemeten. Met het succespercentage wordt het aantal gefinancierde aanvragen binnen het totale aantal ingediende aanvragen per lidstaat of per soort begunstigingengroep gemeten. Met het deelnamepercentage wordt de daadwerkelijk ontvangen financiering per lidstaat of per soort begunstigingengroep gemeten.

Uitmundendheid is het leidende beginsel binnen Horizon 2020 en houdt in dat alleen de beste projecten worden geselecteerd op basis van vergelijkende oproepen.

### **Geografische verschillen**

32. Met betrekking tot het aanvraagpercentage blijkt uit gegevens van de Commissie dat de EU-15-lidstaten (met uitzondering van Luxemburg) meer Horizon 2020-aanvragen hadden ingediend tijdens de eerste drie jaren van het programma (2014–2016) dan de EU-13-

---

<sup>58</sup> ERK, Jaarverslag 2016, paragraaf 5.5.

lidstaten<sup>59</sup>. Voor sommige EU-13-lidstaten was het aanvraagpercentage echter hoger dan voor EU-15-lidstaten, indien het aantal aanvragen wordt vergeleken met de omvang van het onderzoekspersoneel in die lidstaat<sup>60</sup>.

33. Met betrekking tot het succespercentage blijkt uit gegevens van de Commissie dat dit, afhankelijk van de lidstaat, voor Horizon 2020-aanvragen uiteenloopt van 9 tot 18 %<sup>61</sup>. Bij tien van de EU-15-lidstaten zijn de succespercentages voor aanvragen het hoogst, boven het gemiddelde van 14,8 % tijdens de eerste drie jaren van Horizon 2020. Zoals blijkt uit **tabel 4**, blijft het verschil in succespercentages tussen de EU-15- en de EU-13-lidstaten bestaan, hoewel het gemiddelde succespercentage per lidstaat in de recente kaderprogramma's is afgenomen.

**Tabel 4 – De succespercentages<sup>(a)</sup> van EU-13-lidstaten liggen lager dan die van EU-15-lidstaten<sup>62</sup>**

	Landengroep	
	EU-15	EU-13
KP6	25 %	20 %
KP7	22 %	18 %
Horizon 2020	15 %	11,9 %

<sup>(a)</sup>In verhouding tot het aantal aanvragen.

Bron: ERK, op basis van door de Commissie verstrekte gegevens die in februari 2018 zijn geüpdatet.

34. Het deelnamepercentage is het resultaat van het aanvraagpercentage en het succespercentage. Uit gegevens van de Commissie blijkt dat de EU-15-lidstaten gedurende

<sup>59</sup> Europese Commissie. “Horizon 2020 in full swing – Three years on – Key facts and figures 2014 - 2016”, blz. 12.

<sup>60</sup> Idem, blz. 13.

<sup>61</sup> Idem, blz. 20.

<sup>62</sup> EU-13 verwijst naar de landen die sinds 2004 tot de EU zijn toegetreden en omvat Bulgarije, Kroatië, Cyprus, de Tsjechische Republiek, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slowakije en Slovenië. EU-15 verwijst naar Oostenrijk, België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Portugal, Spanje, Zweden en het Verenigd Koninkrijk.

de eerste drie jaren van het programma (2014–2016) ongeveer 87,8 % van de totale financiering van Horizon 2020 ontvingen, waarbij Luxemburg en Portugal (met respectievelijk 0,3 % en 1,6 %) het minst kregen, terwijl de EU-13-lidstaten gezamenlijk ongeveer 4,9 % ontvingen<sup>63</sup>. De rest van financiering gaat naar landen buiten de EU-28<sup>64</sup>. Voor sommige EU-13-lidstaten was het deelnamepercentage echter hoger dan voor EU-15-lidstaten, indien het bedrag aan financiering wordt vergeleken met de omvang van het onderzoekspersoneel in die lidstaat<sup>65</sup>. Uit de tussentijdse evaluatie van KP7<sup>66</sup> blijkt dat de financiering per lidstaat niet proportioneel is met de bevolking of het bbp.

### **Verschillen tussen groepen begunstigden**

35. Wat betreft de groepen begunstigden zijn openbare organen goed voor ongeveer 60 % van het totale aantal Horizon 2020-aanvragen, terwijl ondernemingen ongeveer 36 % van alle Horizon 2020-aanvragen hadden ingediend<sup>67</sup>. Met betrekking tot het succespercentage is dat van ondernemingen bij Horizon 2020 hetzelfde als dat van onderwijsinstellingen (13,5 %), wat onder het gemiddelde succespercentage van alle groepen begunstigden ligt (14,8 %)<sup>68</sup>. In totaal ontvingen ondernemingen gedurende de eerste drie jaren van het programma 27 % van de Horizon 2020-financiering, terwijl openbare organen ongeveer 69 %

---

<sup>63</sup> Europese Commissie. “Horizon 2020 in full swing – Three years on – Key facts and figures 2014 - 2016”, blz. 28.

<sup>64</sup> Idem, blz. 26.

<sup>65</sup> Idem, blz. 29.

<sup>66</sup> Tussentijdse evaluatie van het zevende kaderprogramma, verslag van de groep deskundigen, eindverslag van 12 november 2010, punt 5.3.

<sup>67</sup> Europese Commissie. “Horizon 2020 in full swing – Three years on – Key facts and figures 2014-2016”, blz. 11.

<sup>68</sup> Idem, blz. 19.

ontvingen<sup>69</sup>. Het resterende deel van de financiering gaat naar andere entiteiten (geen openbare organen of ondernemingen)<sup>70</sup>.

***Verbreidingsmaatregelen en het excellentiekeurmerk (seal of excellence)***

36. Een geselecteerde groep lidstaten (te weten de EU-13-lidstaten, Luxemburg en Portugal) en geassocieerde buurlanden komen in aanmerking voor de verbreidingsmaatregelen van de Commissie. Deze maatregelen zijn erop gericht de oorzaken van de lage deelname van deze lidstaten aan Horizon 2020 aan te pakken door aanvullende steun te verlenen voor beleidsvorming, institutionele en capaciteitsopbouw, de verbetering van communicatie en netwerkvorming, en door de noodzakelijke structurele hervormingen te faciliteren. Tot dusver zijn de verbreidingsmaatregelen zo opgezet dat deze hoofdzakelijk betrekking hebben op openbare organen voor onderzoek en onderwijs in de geselecteerde landen, terwijl de reikwijdte van deze maatregelen zich niet direct uitstrekt tot particuliere bedrijven, inclusief kmo's en nieuwkomers.

37. Het excellentiekeurmerk is een kwaliteitslabel dat wordt toegekend aan projectvoorstellen die aan de selectiecriteria voldoen maar waaraan geen financiering wordt toegewezen vanwege budgettaire beperkingen. Er zou naar schatting 66,3 miljard euro aan aanvullende financiering nodig zijn geweest om alle voorstellen die tot dusver als "excellent" zijn aangemerkt, te kunnen financieren<sup>71</sup>. Er werd voor gekozen om het initiatief van het excellentiekeurmerk als eerste ten uitvoer te leggen bij het kmo-instrument in het kader van Horizon 2020; dit initiatief is erop gericht om te zorgen dat niet-gefinancierde goede voorstellen van kmo's gemakkelijker toegang krijgen tot financiering uit alternatieve bronnen, zoals de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF), die worden beheerd door nationale autoriteiten. Volgens cijfers van de Commissie zijn er 8 781

---

<sup>69</sup> Idem, blz. 24.

<sup>70</sup> Idem, blz. 24.

<sup>71</sup> Europese Commissie, monitoring van het kaderprogramma  
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/index.cfm?pg=monitoring>.

excellentiekeurmerkcertificaten toegekend aan projectvoorstellen in het kader van het kmo-instrument die niet gefinancierd konden worden in het kader van Horizon 2020.

## **EEN BIJDRAGE AAN DE VEREENVOUDIGING VOOR ONDERZOEK NA HORIZON 2020**

### ***Waar kunnen wij vereenvoudiging vaststellen?***

38. Vergeleken met eerdere onderzoeksprogramma's vinden praktijkdeskundigen Horizon 2020 het beste EU-programma voor onderzoek en innovatie tot nu toe<sup>72</sup>. Verschillende actoren erkennen dat de Commissie aanzienlijke inspanningen heeft gedaan om tot vereenvoudiging te komen, en moedigen verdere vereenvoudiging aan<sup>73 74 75 76 77</sup>.

39. Uit onze analyse blijkt dat op de volgende gebieden zichtbaar inspanningen ter vereenvoudiging zijn gedaan:

---

<sup>72</sup> Tweede conferentie "Horizon 2020: performance and further simplification", 28 februari 2017 <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=21CCBCEC-AF19-3ABA-EA2990E929F25BAC>.

<sup>73</sup> EC, Discussienota over de toekomst van de EU-financiën, COM(2017) 358, 28 juni 2017, paragraaf 4.2.3.

<sup>74</sup> Bijvoorbeeld: EUA, "From Vision to Action: What EUA proposes for the Next Framework Programme for Research and Innovation (FP9)". En EC, "Report on the Horizon 2020 simplification survey", blz. 28.

<sup>75</sup> EP, kwijtingsresolutie 2015 (43). P8\_TA(2017/0143), 27 april 2017, blz. 23, 24, 41 en 50, paragrafen 34, 43, 161 en 214. En EP, Commissie industrie, onderzoek en energie, Verslag over de beoordeling van de tenuitvoerlegging van Horizon 2020 met het oog op de tussentijdse beoordeling en het voorstel voor het negende kaderprogramma (2016/2147(INI)), blz. 7, 19 en 30, paragraaf 49 and suggestie D1. En EP, EPRS, "Horizon 2020 EU framework programme for research and innovation", Europese uitvoeringsbeoordeling, februari 2017 (PE 598.599).

<sup>76</sup> Ontwerpconclusies van de Raad 5940/18 ADD1 (blz. 12) over de kwijtingsprocedure 2016, hoofdstuk 5 "Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid".

<sup>77</sup> Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) – Tussentijdse evaluatie van Horizon 2020 (INT/792), paragrafen 5.1 en 5.4.

- de verbeterde toegankelijkheid van de wettelijke basisbepalingen door middel van de instelling van interfaces zoals de modelsubsidieovereenkomst (MGA), het werkprogramma en het portaal voor deelnemers (zie de **paragrafen 12-16**);
- de oprichting van het gemeenschappelijk ondersteuningscentrum (CSC) en de rol daarvan bij de vereenvoudiging die de Commissie ertoe heeft aangezet het CSC een sturende rol toe te kennen bij de invoering van één elektronisch systeem voor subsidiebeheer binnen de hele Commissie<sup>78</sup> (zie de **paragrafen 18 en 19**);
- het gebruik van vereenvoudigde kostenopties, zoals projectfinanciering met vaste bedragen (zie de **paragrafen 24-26**);
- meer flexibiliteit bij de rapportage van kosten, zoals de gedeeltelijke acceptatie van de gangbare kostentoerekeningspraktijken van de begunstigden (zie de **paragrafen 27 en 28**).

40. In het kader van de inherente dilemma's die wij in dit briefingdocument hebben beschreven, blijft vereenvoudiging echter lastig op de volgende gebieden:

- de basisverordeningen blijven moeilijk te begrijpen voor deelnemers, met name voor de begunstigden die de regels minder goed kennen, zoals kmo's (zie de **paragrafen 11-16 en 30**);
- de toepassing van eenvoudiger financieringsopties blijft moeilijk voor de begunstigden (bijv. de noodzaak om hun kostentoerekeningspraktijken aan te passen) en dit geldt ook voor de controle daarvan door de controleurs (bijv. het ontbreken van controle-informatie); bovendien bestaat er nog geen deugdelijk bewijs waaruit een verband blijkt tussen vereenvoudigingsinspanningen en het percentage kwantificeerbare fouten (zie de **paragrafen 27-30** en **tekstvakken 3 en 4**);

---

<sup>78</sup> Operationele conclusies van de vergadering van de bestuursraad (Corporate Management Board, CMB) van de Commissie van 26.10.2016.

- het succespercentage voor aanvragen is in de opeenvolgende onderzoeksprogramma's gedaald; de EU-13-lidstaten lopen achter op de EU-15-lidstaten (zie **paragraaf 33** en **tabel 4**).

41. Volgens de groep op hoog niveau over onderzoeksprogramma's<sup>79</sup> is er in het kader van Horizon 2020 opmerkelijk vereenvoudiging gerealiseerd en haar advies is om verder te vereenvoudigen<sup>80</sup>. Uit onze controle-ervaringen op het gebied van vereenvoudiging blijkt dat het nodig is de lijn van lastenvermindering voor begunstigen door te trekken, regels af te stemmen op hun gangbare praktijken die zijn erkend door nationale financiers, de beheerprocessen van de Commissie te optimaliseren en, in de gevallen waarin dit gerechtvaardigd is, voor controle-activiteiten een meer risicogebaseerde aanpak te volgen<sup>81</sup>. Daarnaast doen wij de aanbeveling om meer rekening te houden met vereenvoudigde kostenopties, zoals eenheidskosten, vaste bedragen, forfaitaire financiering en prijzen, om de rechtsonzekerheid te verminderen.<sup>82</sup>

### ***Voorstellen voor vereenvoudiging na Horizon 2020***

42. Uit onze analyse blijkt, rekening houdend met onze voorgaande speciale verslagen en adviezen, dat er aandacht moet worden besteed aan de volgende gebieden:

---

<sup>79</sup> De onafhankelijke groep op hoog niveau voor het optimaliseren van de impact van EU-programma's voor onderzoek en innovatie publiceerde haar verslag "LAP – FAB – APP" in juli 2017.

<sup>80</sup> "LAB – FAB – APP — Investing in the European future we want", Europese Commissie, DG RTD, juli 2017, blz. 18 en blz. 6 (aanbeveling 7).

<sup>81</sup> Speciaal verslag nr. 2/2013 van de ERK.

<sup>82</sup> ERK, Jaarverslag 2016, paragraaf 5.31.



**Voorstel 1 (stabiliteit en verandering) – de noodzaak om te zorgen voor een redelijke periode tussen de vaststelling en uitvoering van wetgevingshandelingen<sup>83 84</sup>**

- de relevante actoren zoals de Commissie en de begunstigden hebben voldoende tijd nodig om zich aan te passen aan het nieuwe rechtskader, op basis van de beginselen van goed bestuur (zie de **paragrafen 4, 11 en 20-22**).

**Voorstel 2 (verantwoordingsplicht en eigen verantwoordelijkheid) – de noodzaak om uitgebreider gebruik van vereenvoudigde kostenopties, zoals projectfinanciering met vaste bedragen en prijzen, te evalueren<sup>85 86 87</sup>**

- een uitgebreider gebruik van vereenvoudigde kostenopties moet worden geëvalueerd om een bredere deelname uit alle soorten begunstigdengroepen (zoals kmo's en nieuwkomers) te stimuleren, op basis van geschiktere prestatie-criteria (zie de **paragrafen 5, 24-26**).

---

<sup>83</sup> Speciaal verslag nr. 2/2017: “De onderhandelingen van de Commissie over de partnerschapsovereenkomsten en programma's op cohesiegebied voor de periode 2014-2020”, paragraaf X van de samenvatting, de paragrafen 36, 37, 138 en 139, en aanbeveling 1.

<sup>84</sup> Speciaal verslag nr. 1/2004 over het beheer van OTO-werkzaamheden onder contract binnen het vijfde kaderprogramma (KP5) op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1998-2002), vergezeld van de antwoorden van de Commissie (2004/C 99/01), paragraaf IV van de samenvatting.

<sup>85</sup> Jaarverslag 2016, de paragraaf 5.31, aanbeveling 1.

<sup>86</sup> Speciaal verslag nr. 2/2013 “Heeft de Commissie gezorgd voor een doelmatige uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek?”, aanbeveling 5.

<sup>87</sup> Advies nr. 6/2012 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de regels voor de deelname aan acties en de verspreiding van resultaten in het kader van “Horizon 2020 - het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)”, paragraaf XI van de samenvatting met betrekking tot prijzen, paragraaf 36.

**Voorstel 3 (rechtszekerheid en discretionaire bevoegdheid) – de noodzaak om het gebruik van richtsnoeren als niet-bindende regels toe te lichten<sup>88</sup>**

- de toepassing van interfaces, zoals richtsnoeren, als aanvulling op de verordeningen zou geen belemmering moeten vormen voor de discretionaire bevoegdheid met betrekking tot individuele praktijken (zie de **paragrafen 6, 7 en 11-16**).

**Voorstel 4 (belang van de begunstigden en belang van de EU) – de noodzaak om de programmabepalingen verder af te stemmen op de boekhoudpraktijken van de begunstigden<sup>89</sup>**

- de acceptatie van boekhoudpraktijken van de begunstigden moet worden bevorderd overeenkomstig het nieuwe Financieel Reglement en, indien gerechtvaardigd, te worden gebaseerd op het werk van anderen, zoals de certificering door de bevoegde nationale autoriteiten (zie de **paragrafen 8, 27 en 28**).

**Voorstel 5 (regionale spreiding en uitmuntendheid) – de noodzaak om gevalideerde goede onderzoeksvoorstellen die in het kader van Horizon 2020 werden ingediend, te erkennen**

---

<sup>88</sup> Speciaal verslag nr. 2/2013 “Heeft de Commissie gezorgd voor een doelmatige uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek?”, paragraaf III van de samenvatting, paragrafen 26, 31 en 34.

<sup>89</sup> Speciaal verslag nr. 2/2013 “Heeft de Commissie gezorgd voor een doelmatige uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek?”, paragraaf VI, onder a), van de samenvatting, paragrafen 21 en 22, en aanbeveling 1.

**in andere Europese en nationale programma's aan de hand van een behoorlijk coördinatiemechanisme<sup>90 91 92</sup>**

- de evaluatie en selectie van goede onderzoeksvorstellen voor Horizon 2020 moet worden erkend in het kader van ander EU-beleid, zoals het cohesiebeleid, om onnodig dubbel werk door de diensten van de Commissie te voorkomen in overeenstemming met de éénloketbenadering, en om de algemene procesefficiëntie bij de toewijzing van EU-middelen te waarborgen (zie de **paragrafen 9, 33, 35 en 37**).

---

<sup>90</sup> Speciaal verslag nr. 2/2013 "Heeft de Commissie gezorgd voor een doelmatige uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek?", paragraaf VI, onder b) en c), van de samenvatting, figuur 5, paragrafen 31-34, en aanbevelingen 2, 3 en 4.

<sup>91</sup> Speciaal verslag nr. 2/2010 "De doeltreffendheid van de steunregelingen voor ontwerpstudies en de opbouw van nieuwe infrastructuur in het kader van het zesde kaderprogramma voor onderzoek", aanbeveling 2.

<sup>92</sup> Advies nr. 6/2012 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de regels voor de deelname aan acties en de verspreiding van resultaten in het kader van "Horizon 2020 - het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)", paragraaf 2 van de inleiding, paragraaf II van de samenvatting en paragraaf 9.

**BIJLAGE I****Het werk van de ERK met betrekking tot de EU-kaderprogramma's voor onderzoek en innovatie**

- De jaarverslagen en specifieke jaarverslagen 2015 en 2016 van de ERK<sup>1</sup>.
- Speciale verslagen van de ERK:
  - Speciaal verslag nr. 4/2016 “Het Europees Instituut voor innovatie en technologie moet zijn uitvoeringsmechanismen en elementen van zijn opzet veranderen om de verwachte impact te verwezenlijken”
  - Speciaal verslag nr. 2/2013 “Heeft de Commissie gezorgd voor een doelmatige uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek?”
  - Speciaal verslag nr. 2/2010 “De doeltreffendheid van de steunregelingen voor ontwerpstudies en de opbouw van nieuwe infrastructuren in het kader van het zesde kaderprogramma voor onderzoek”
  - Speciaal verslag nr. 8/2009: “Topnetwerken en geïntegreerde projecten in het communautaire onderzoeksbeleid: zijn de doelstellingen bereikt?”
  - Speciaal verslag nr. 1/2004 “Het beheer van OTO-werkzaamheden onder contract binnen het vijfde kaderprogramma (KP5) op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1998-2002)”
- Adviezen van de ERK:
  - Advies nr. 6/2012 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de regels voor de deelname aan acties en de verspreiding van resultaten in het kader van “Horizon 2020” – het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)”
  - Advies nr. 1/2006 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de regels voor de deelname van ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten aan acties op grond van

---

<sup>1</sup> <https://www.eca.europa.eu>.

het zevende kaderprogramma, en voor de verspreiding van  
onderzoekresultaten (2007-2013)

**BIJLAGE II****Lijst van workshops en conferenties die ERK-personeel heeft bijgewoond**

1. Workshop “Experiences from practice with final beneficiaries from European Framework programmes for research and innovation FP7/Horizon 2020”, 9 februari 2015, Brussel.
2. Symposium “Auditing is listening” *Audit principles and audit standards: their origins, connections and consequences*, 2 juli 2015, ERK, Luxemburg.
3. Kwijting commissaris Carlos Moedas - Onderzoek, Wetenschap en Innovatie in aanwezigheid van de heer Brenninkmeijer, Jaarverslag 2014, 3 december 2015, Brussel.
4. ERK-workshop “Theoretical framework on Legal Uncertainty on Final beneficiaries of EU subsidies”, 11 maart 2016, Brussel.
5. Presentatie van het speciaal verslag van de ERK over het EIT, 21 april 2016, EP, Brussel.
6. ITRE - Gedachtewisseling over het Jaarverslag 2015 van de ERK, 10 november 2016, Brussel.
7. Horizon 2020-werkgroep van de ITRE: “Simplification and Accounting system: flat rate vs. full costs / cooperation with the European Court of Auditors”, 8 december 2016, Brussel.
8. CONT van het EP, Gedachtewisseling met commissaris Carlos Moedas, verantwoordelijk voor onderzoek, wetenschap en innovatie, in aanwezigheid van het verantwoordelijke lid van de Europese Rekenkamer, Alex Brenninkmeijer, Jaarverslag 2015, 24 januari 2017, Brussel.
9. Informele dialoog tussen de IDEA-league, de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer, 28 maart 2017, Brussel.
10. Discussie met IGLO, “Research funding and ECA’s 2016 Annual Report”, 7 juni 2017, Brussel.
11. Hoorzitting van de CONT van het EP, “From the 7th Framework Programme to Horizon 2020”, 21 juni 2017, Brussel.
12. Informele vergadering van belanghebbenden over de vereenvoudiging van het toekomstige kaderprogramma (KP9), European University Association (EUA), 11 oktober 2017, Brussel.
13. Beleidsevenement van de EARTO, “Towards FP9: Maximising R&I Impact to Ensure Europe's Position as Global Player”, 11 oktober 2017, Brussel.
14. CONT van het EP, Gedachtewisseling met commissaris Carlos Moedas, verantwoordelijk voor onderzoek, wetenschap en innovatie, in aanwezigheid van het verantwoordelijke lid van de Europese Rekenkamer, Alex Brenninkmeijer, Jaarverslag 2016, 19 oktober 2017, Brussel.
15. Workshop van belanghebbenden over verdere vereenvoudiging van de uitvoering van de kaderprogramma’s voor onderzoek en innovatie, 20 oktober 2017, Brussel.
16. Bezoek van de directeur van het gemeenschappelijk ondersteuningscentrum (DG RTD) aan de ERK, 15 november 2017, Luxemburg.

**BIJLAGE III**

Overzicht van de significante vereenvoudigingen die sinds KP5 zijn doorgevoerd<sup>1</sup>

**KP5-KP6**

- Invoering van de onlinedienst Electronic Proposal Submission Service (EPSS) voor de indiening van voorstellen en de ontwikkeling van elektronische hulpmiddelen
- Invoering van controlecertificaten
- Invoering van de collectieve financiële aansprakelijkheid van projectpartners
- Vaststelling van een actieplan voor rationalisering en versnelling met als belangrijkste acties: verkorting van de termijn voor de gunning, verduidelijking van de regels, verbetering van de informatie en verbetering van het intern beheer.

**KP6-KP7**

- Verduidelijking van het rechtskader door middel van de vaststelling van een algemene subsidieovereenkomst in plaats van een algemeen contract
- Vermindering van de rapportagelast door de standaardverslagperiode voor projecten te verlengen (van 12 tot 18 maanden)
- Uitbreiding van de indiening van projectvoorstellen in twee fasen

***Financieringsmodel***

- Afschaffing van het model van “bijkomende kosten” (op grond waarvan universiteiten personeelskosten voor personeel in vaste dienst niet in rekening mochten brengen)
- Vaststelling van een “vereenvoudigde methode” voor de berekening van indirecte kosten voor begunstigden die niet beschikken over een volledig kostentoerekeningssysteem
- Vaste bedragen voor partnerlanden voor internationale samenwerking (IPCP-landen)

***Audits & Controles***

- Invoering van certificering vooraf met betrekking tot de kostenmethodologie voor gemiddelde personeelskosten (CoMAv)

---

<sup>1</sup> ERK, op basis van gegevens van de Commissie (februari 2018).

- Verbeteringen van het systeem van controlecertificaten (overeengekomen procedures voor de certificerende controleurs en invoering van het “certificaat betreffende de financiële staten” (Certificate on Financial Statements, CFS)
- Substantiële verlaging van het aantal CFS’s door de invoering van een drempel (375 000 euro) waarboven een CFS verplicht werd
- Vaststelling van richtsnoeren voor het controleren van de financiële draagkracht van aanvragers – wat zorgde voor gelijke behandeling en meer rechtszekerheid. Instelling van een algemene registratiefaciliteit (unique registration facility, URF) waardoor deelnemers hun juridische, administratieve en financiële basisgegevens slechts eenmaal hoeven in te dienen. Deze taak is gedelegeerd aan het Uitvoerend Agentschap Onderzoek
- Oprichting van een garantiefonds, waardoor het systeem van controles vooraf kon worden hervormd en financiële bankgaranties konden worden afgeschaft
- Vaststelling van drie maatregelen ter vereenvoudiging van het beheer van KP7-onderzoekssubsidies van de EU (gemiddelde personeelskosten, forfait voor eigenaren van kmo’s, oprichting van het Overlegcomité onderzoek) (C(2011) 174 final van 24.1.2011 (gepubliceerd op het portaal voor deelnemers))
- Vereenvoudiging van de terugvorderingsprocedure, verduidelijking van de subsidiabiliteit van belastingen en heffingen in verband met beloning (C(1720) van 12.12.2009 (gepubliceerd op het portaal voor deelnemers))
- “Commission Decision on the use of flat rates to cover subsistence costs incurred by beneficiaries during travel carried out within grants for indirect actions, concluded under the Seventh Framework Programme of the European Community (2007 - 2013) and the Seventh Framework Programme of the European Atomic Energy Community (Euratom) (2007 - 2011)”

## **KP7-H2020**

### ***Financieringsmodel***

- Drastisch vereenvoudigd financieringsmodel:
  - één enkel financieringspercentage per project, dat in plaats kwam van de complexe matrix van financieringspercentages per categorie organisatie en soort activiteit bij KP7
- Eén enkel vast percentage (25 %) ter dekking van de indirecte kosten in plaats van de vier opties voor indirecte kosten die bestonden in het kader van KP7



**Audits & controles**

- Vermindering van het aantal controles vooraf van de financiële capaciteit: alleen particuliere coördinatoren worden gecontroleerd (geen van de andere partners, waarvan de risico's worden afgedekt door het garantiefonds)
- Aanzienlijke verdere afname van het aantal CFS's (slechts één per begunstigde per project aan het einde, en alleen als de bijdrage is gebaseerd op de werkelijke kosten en de eenheidskosten die zijn berekend volgens de gangbare kostentoerekeningspraktijken van de begunstigde, minimaal 325 000 euro bedragen)
- Het is niet langer verplicht de werktijden te registreren van personeelsleden die voor 100 % aan het project werken, vereenvoudigde tijdregistratie voor personeel dat deels aan het project werkt
- Een centrale EU-auditdienst voor uitgaven aan onderzoek en innovatie met één enkele controlestrategie voor alle uitvoeringsorganen; controleperiode na afsluiting van het project teruggebracht van 5 tot 2 jaar

**Intellectuele-eigendomsrechten (IER)**

- Gemakkelijkere overdracht van IER met minder inmenging door de Commissie (art. 44 van de Horizon 2020-regels voor deelname)

**Communicatie/IT**

- Portaal voor deelnemers: één enkele toegangspoort voor de uitwisseling van alle informatie tussen de begunstigden en de uitvoeringsorganen die Horizon 2020-subsidies beheren en voor deskundigen
- E-beheer: volledig papierloos beheer van subsidies en contracten met deskundigen; geautomatiseerde papierloze opslag en archivering van documenten

**Tijd benodigd voor het toekennen van subsidies (8 maanden)**

- Aanpak van niet onderhandelen
- Versnelling van administratieve processen

**BIJLAGE IV****Basiswetgeving en richtsnoeren met betrekking tot kaderprogramma's**

Soort document (nummer, bladzijden)	Programmeringsperiode		
	2002–2006	2007–2013	2014–2020
Rechtsgrondslag - Verordening(en) - Regels voor deelname - Specifieke programma's	(1513/2002/EG,33) (2321/2002,12) 3 specifieke programma's (totaal: 73 blz.) 2002/834/EG 2002/835/EG 2002/836/EG	(1982/2006/EG,41) (1906/2006,18) 4 specifieke programma's (totaal: 284 blz.) 2006/971/EG 2006/972/EG 2006/973/EG 2006/974/EG	(1291/2013,70) (1290/2013,23) 1 specifiek programma (2013/743/EU, 77 blz.)
Juridische documenten voor de uitvoering - Werkprogramma's - Modelsubsidieovereenkomst(en) <sup>(1)</sup>	(18 doc, 994 blz.)	(7 doc, 9048 blz.) (21 doc, 1554 blz.)	(3 doc, 5487 blz.) (26 doc, 2897 blz.)
Richtsnoeren Over de subsidieovereenkomsten <sup>(2)</sup>		(29 doc, 800 blz.)	(1 doc, 750 blz.)
Overig Art. 185-initiatieven - EDCTP - Eurostars - EMRP (2009)/EMPIR (2014) - AAL - BONUS - PRIMA Gemeenschappelijke ondernemingen: - BBI JU - IMI2 - CS2 - ECSEL - FCH2 - SESAR - S2R		- (743/2008, 10 blz.) (912/2009, 14 blz.) (742/2008, 9 blz.) (862/2010, 14 blz.) (560/2014, 22 blz.) (557/2014, 23 blz.) (558/2014, 31 blz.) (561/2014, 27 blz.) (559/2014, 22 blz.) (219/2007, 11 blz., gewijzigd bij 1361/2008, 6 blz. en 721/2014, 8 blz.) (642/2008, 2014,25 blz.)	(556/2014, 16 blz.) (553/2014, 13 blz.) (555/2014, 11 blz.) (554/2014, 13 blz.) (2017/1324, 15 blz.)

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Commissie (februari 2018).



EUROPESE  
REKENKAMER



Publicatiebureau

**EUROPESE REKENKAMER**  
12, rue Alcide De Gasperi  
L-1615 Luxemburg  
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: [eca.europa.eu/nl/Pages/ContactForm.aspx](https://eca.europa.eu/nl/Pages/ContactForm.aspx)

Website: [eca.europa.eu](https://eca.europa.eu)

Twitter: @EUAuditors

© Europese Unie, 2018.

Voor iedere vorm van gebruik of reproductie van (beeld)materiaal dat niet onder het auteursrecht van de Europese Unie valt, dient rechtstreeks toestemming aan de auteursrechthebbende te worden gevraagd.